

TEATR WIELKI W ŁODZI

Dyrektor naczelny
SŁAWOMIR PIETRAS

Stadtheater Heilbronn
(Teatr Miejski w Heilbronn)

WEST SIDE STORY

Musical Leonarda Bernsteina

Cyfrowe Muzeum Teatru Wielkiego w Łodzi

Libretto — ARTHUR LAURENTS
(wg pomysłu JEROME ROBBINSA)
Libretto niemieckie
i teksty piosenek — MARCEL PRAWY

1, 2, 3, 4, 5, 6 kwietnia 1989 r., godz. 19.00

STADTTHEATER HEILBRONN

Dyrektor naczelny	— KLAUS WAGNER
Zastępca dyrektora naczelnego	— JAMES MC DOWELL
Dyrektor administracyjny	— JÜRGEN FRAMM
Dyrektor techniczny	— ERICH HEYDUCK

Gatunek sceniczno-muzyczny zwany musicalem wielu Polakom kojarzy się od dawna z dolarami amerykańskimi. Nie dlatego, że ojczyznę musicalu jest Ameryka, ani że niemal wszystkie wielkie musicale sfilmowane zostały na tamtym kontynencie. W polskich warunkach musical związany jest z dolarami dlatego, że aby tego rodzaju nowości repertuarowe mogły być zaprezentowane na naszych scenach, trzeba płacić tantiemy w tej właśnie walucie.

„West Side Story” taką nowością już od dawna nie jest. Spektakl ten dzięki wielu wersjom scenicznym oraz filmowej obiegi już cały świat. Na polskiej scenie nigdy nie zaistniał z powodów, o których przed chwilą wspomniałem.

Znaleźliśmy jednak na to radę. Zaprzyjaźniony z nami Stadttheater w Heilbronn zaproponował „West Side Story” łódzkiej publiczności w rewanżu za kilkadziesiąt spektakli „Nabucca”, „Toski” i „Kopciuszka”, jakie Teatr Wielki w Łodzi zaprezentował w ostatnich sezonach na niedawno zbudowanej, nowoczesnej scenie tego sympatycznego miasta. Tantiemy dolarowe zapłacili oczywiście nasi partnerzy. Przeczytajmy więc tylko streszczenie spektaklu, ponieważ wystawiony został w wersji niemieckiej.

Pozostaje serdecznie powitać zespół Stadttheater Heilbronn w naszym mieście, a Państwu życzyć miłego wieczoru!

Hawran Pietras

West Side Story (1957) — niezależnie od tego, czy się ją podziwia, czy odrzuca — jest dokumentem epoki. Kompozytor, Leonard Bernstein, urodzony w 1918 roku w Lawrence (Massachusetts) studiował kompozycję pod kierunkiem Waltera Pistona w Harvardzie, później zaś jako student dyrygentury znalazł się pod opieką Fritza Reinera. W listopadzie 1943 roku zastąpił na koncercie Filharmonii Nowojorskiej chorego Bruno Waltera i rozpoczął tym samym karierę dyrygenta o międzynarodowej sławie. Rok wcześniej wielką symfonią *Jeremiah* zyskał uznanie jako kompozytor wielkich form instrumentalnych. W 1944 roku z równym talentem wkroczył sztuką *On the town* w dziedzinę broadwayowskiego musicalu. Jeżeli odnotuje się ponadto działalność Bernsteina jako pianisty, pedagoga, muzykologa, docenta uniwersytetu i popularyzatora muzyki, wyznaczone zostaną ogólne granice tego zdumiewającego, wszechstronnego talentu muzycznego.

Z krótkiego baletu *Fancy free* ukształtował Bernstein pierwszą swoją komedię muzyczną *On the town. Wonderful town* (1953) było drugą, równie wesołą wariacją na nowojorski temat.

Wesołość *On the town* i cynizm *Wonderful town* przemienia się w *West Side Story* w dziwaczność, tragizm, udrękę. Tłem w tym przypadku jest wielkie miasto, lecz z miasta tego znikło słońce i wszelka jasność. Zastygłe, groźne i demoniczne, jawi się ono jak nieubłagany morderca. Przed naszymi oczami rozgrywa się znany dramat Romea i Julii: podczas gdy bandy młodych gangsterów rozprawiają się ze sobą, rozkwita — podobnie jak u Szekspira — w dwóch wrogich obozach bolesna miłość herszta bandy, Tony'ego i Marii, siostry jego śmiertelnego wroga.

West Side Story jest bezkompromisowe i groźne — a jednak stanowi hymn na cześć wszechogarniającej siły miłości. Taniec, śpiew, gestyka opowiadają historię lepiej niż słowa. Muzyka stapia akcję w jednolitą całość. Pośród przygnębienia i szpetoty — powabnie i tkliwie rozbrzmiewa *Maria* Tony'ego i *Tonight* Marii. *Gee, Officer Krupke* i *America* to gorzko — satyryczne ataki na społeczną strukturę kraju. Sekwencje baletowe *Cool* i *Somewhere* wiodą akcję od kulminacji do kulminacji.

Można się zastanawiać, czy fanatyzm i brutalna przemoc, ukazane w takiej skali mogą być podstawą zaliczenia *West Side Story* do dziedziny popularnego teatru muzycznego. Jednak przetworzenie szekspirowskiego tematu, umieszczenie akcji w realiach Ameryki lat pięćdziesiątych oraz zespolenie treści z muzyką wydobywającą wszystkie jej akcenty zostało dokonane z takim mistrzostwem i zaangażowaniem emocjonalnym, że *West Side Story* stało się wielkim wydarzeniem artystycznym.

Bernard Grun
Kulturgeschichte der Operette,
Musikverlag Berlin, 1967
Przekład i opracowanie —
Elżbieta Włodarczyk

REALIZATORZY

Inscenizacja i choreografia	HELGE GRAU
Kierownictwo muzyczne	NICOLAS KEMMER
Dekoracje	THOMAS PEKNY
Kostiumy	ROSWITHA EGGER
Światło	ERICH HEYDUCK RAINER MÜNZ
Dźwięk	HEINZ WEIHE
Korepetytorzy	JÜRGEN VOIGT KARIN BRECKLE
Asystent reżysera	KAROLA SCHWEINBECK
Asystent choreografa	MONIKA WILKEN
Inspicjent	DETLEV HAHNE
Suflerka	ELKE HODOK

Orkiestra

Dyrygent — NICOLAS KEMMER

Przerwa — 20 minut

WYKONAWCY

Rakiety

Riff, *przywódca*
Tony, *jego przyjaciel*
Action
A-rab
Baby John
Profesor
Diesel

Dziewczyny Rakiety

Anybodys
Debby
Graziella
Minni
Velma

Rekiny

Bernardo, *przywódca*
Chino, *jego przyjaciel*
José
Ruiz
Pepe
Manolo

Dziewczyny Rekinów

Maria, *siostra Bernarda*
Anita, *dziewczyna Bernarda*
Rosalia
Consuela
Carmen
Ines
Francisca

Dorośli

Doc, *właściciel drugostoru*
Schrack, *tajniak*
Krupke, *inspektor policji*
Gladhand, *Maitre de plaisir*
w klubie młodzieżowym

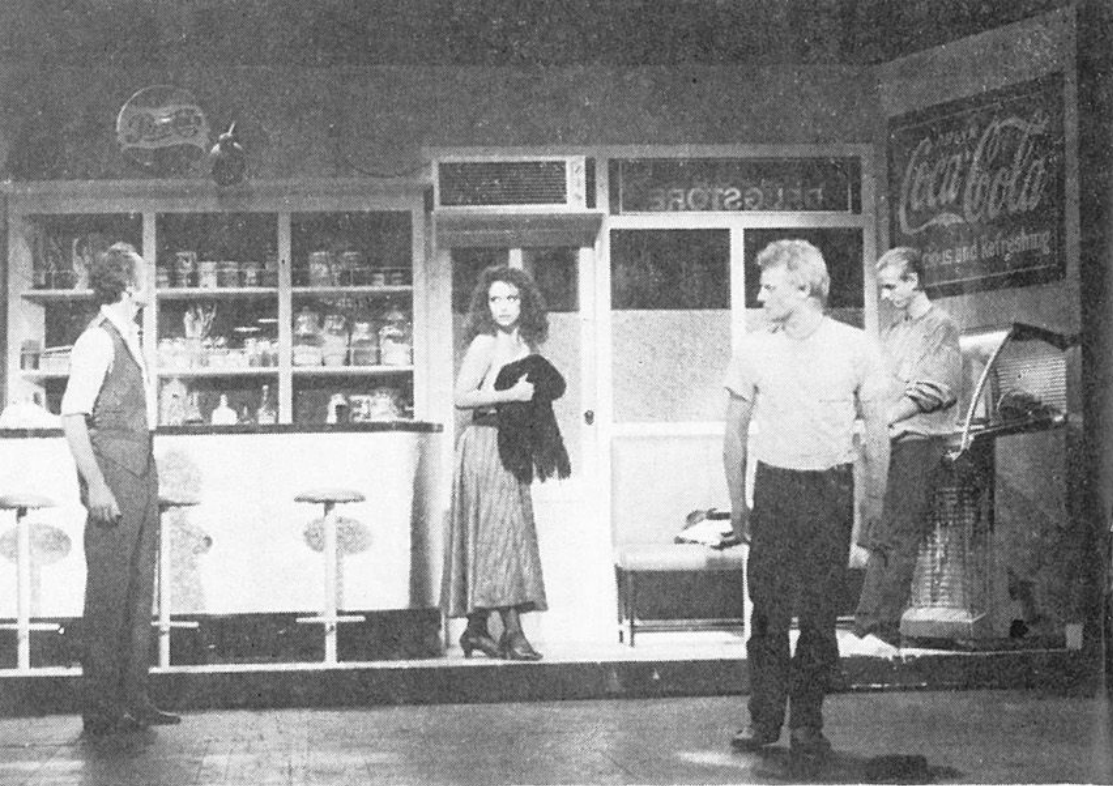
FRANK SCHRÖDER
ALEXANDER KURZWERNHART
UWE ROHBECK
TOM ZAHNER
WERNER WÖLBERN
MARTIN KRIENER
WOLFGANG GRINDEMANN

YVONNE MARLENE FREY
LENA SABINE BERG
PETRA CHRISTINE HARNISCH
DAWN FRAZER
MONIKA GÖTZ

RALPH SCHWACHMAYER
MARTIN BAUM
ANDREAS LÜCKE
ANDREAS RÜDENAUER
MEHMET YILMAZ
MATHIAS DE NONI

RENÉE KNAPP
TAMARA ROHLOFF
KATHRIN MESSERSCHMIDT
TESSA GASSER
DAWN FRAZER
MONIKA WILKEN
DANIELA TUNSSKE

LOTHAR DIDJURGIS
AXEL GOTTSCHICK
ROLF RUDOLF LÜTGENS
REINHARD MAIWALD

TREŚĆ

Prolog ukazuje gwałtowne napięcie między Rakietami — bandą uliczną, która czuje się w pełni „amerykańska” i Rekinami, grupą młodych Portorykańczyków. Riff, przywódca Rakiet ślubuje przepędzić ze swego rewiru bandę Rekinów dowodzoną przez Bernarda / *Jet Song / Pieśń Rakiet* /. Riff postanawia tego wieczoru na zabawie tanecznej w sali gimnastycznej wyzwać do walki Bernarda i namawia do pomocy Tony'ego, swego najlepszego przyjaciela i współtwórcę bandy Rakiet. Tony od pewnego czasu wycofał się z bandy i nie myśli mieszać się w uliczne burdy. Czeką na coś niezwykłego, marzy o czymś... / *Etwas kommt / Coś nadchodzi* /. Na usilne prośby Riffa przyrzeka jednak przyjść.

Siostra Bernarda — Maria, która niedawno przybyła z Puerto Rico, aby poślubić swego chłopaka Chino, bierze udział w zabawie tanecznej / *Der Tanz in der Turnhalle / Taniec w sali gimnastycznej* /. Poznaje tutaj Tony'ego, który natychmiast zakochuje się w niej / *Maria* /. Po zabawie obie bandy stopniowo pojawiają się w drugistorze Doca. Mają tu uzgodnić miejsce i sposób walki. Tymczasem Tony wspina się po schodach pożarowych do mieszkania Marii. Tutaj oboje przysięgają sobie miłość / *Heut nach / Dziś w nocy* /. Umawiają się na spotkanie następnego popołudnia w sklepie ze strojami ślubnymi, gdzie pracuje Maria.

Rekiny powracają z zabawy ze swoimi dziewczętami. Bernardo i inni chłopcy udają się na naradę z Rakietami. Tymczasem między Anitą — przyjaciółką Marii i inną Portorykanką, którą dręczy tęsknota za domem, rozwija się żartobliwa sprzeczka, gdzie lepiej jest żyć; w ojczyźnie czy na Manhattanie / *America* /.

W drugistorze pośród Rakiet panuje niepokój i nerwowość z powodu zbliżającego się spotkania z Rekinami, jednak Riff doradza opanowanie / *Bleib kühl / Pozostań zimny* /. Przybywają Rekiny. Dzięki Tony'emu, który nie chce dopuścić do ogólnej bijatyki, zostaje osiągnięte porozumienie. Walka odbędzie się następnego wieczoru. Zmierzą się najlepszy z Rekinów i najlepszy z Rakiet. Ma to być prawdziwa męska walka.

Następnego dnia Tony odwiedza Marię w sklepie. Pośród manekinów inscenizują wzruszającą ceremonię ślubną / *Ein Herz — ein Schlag / Jedno serce — jedno bicie* /. Tony przyrzeka Marii, że nie dopuści do rozprawy band. W kwintecie *Tonight* Tony i Maria śpiewają o swojej miłości, Anita, która kocha Bernarda snuje plany wielkiego wieczoru, a Bernardo i Riff planują przebieg zbliżającej się walki.

W opustoszałej okolicy spotykają się dwie bandy, aby się ze sobą zmierzyć. Zaczyna się walka. Nadbiega Tony i, jak obiecał Marii, nakłania członków obu band, aby zaprzestali walki. Bernardo, oburzony że Tony zalecał się do jego siostry, wściekle odtrąca go. Błyskają noże, Riff i Bernardo rzucają się na siebie / *Der Kampf / Walka* /. Riff otrzymuje cios. Tony chwyta jego nóż i zabija Bernarda. Jak szaleni rzucają się przeciw sobie członkowie obu band. Walkę przerywa gwizdek policjanta. Przerażeni chłopcy uciekają i pozostawiają zwłoki Riffa i Bernarda.

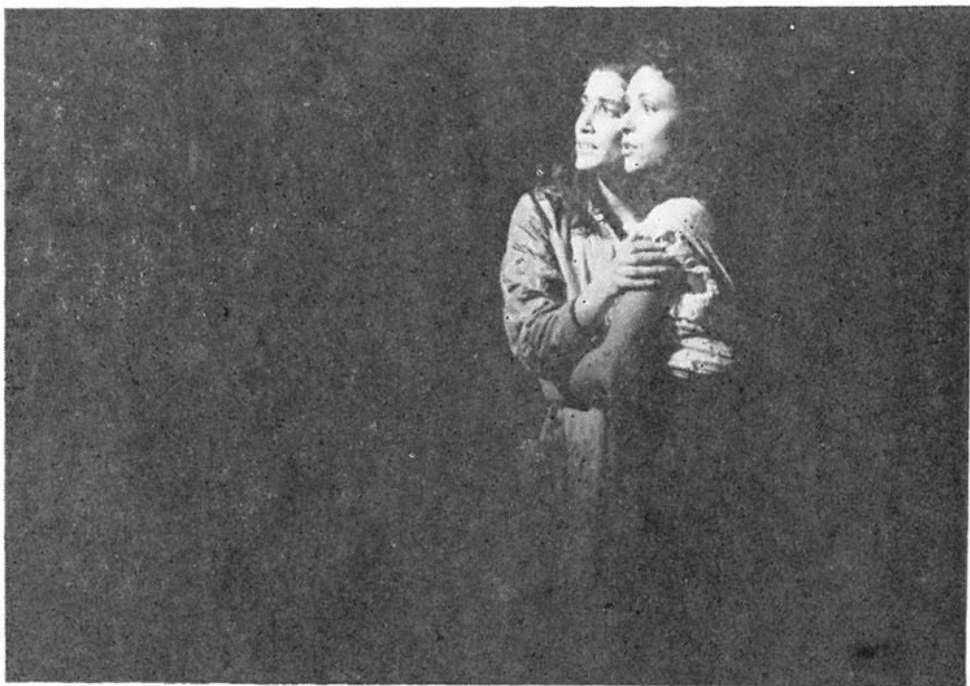
W swoim pokoju Maria radośnie szykuje się na spotkanie z Tonym / *Weil ich nett bin / Ponieważ jestem śliczna* /. O tym, co się wydarzyło, dowiaduje

się dopiero, gdy Chino wpada do pokoju i zawiadamia ją, że jej brat zginął z ręki jej ukochanego. Chino chwyta rewolwer i biegnie szukać Tony'ego, który tymczasem przebywa w pokoju Marii. Mimo nieszczęścia Maria nie jest w stanie go odtrącić. W rozpaczy tulą się do siebie, wyobrażając sobie miejsce, gdzie mogliby żyć wolni od uprzedzeń /*Irgendwo / Gdziekolwiek*/.

W panicznym strachu członkowie band uciekają przed policją przez ulice i zaułki. Dwaj spośród Rakiet, Action i Snowboy, byli już przesłuchiwanymi i pouczają pozostałych członków bandy, jak należy się zachowywać wobec policji /*Ja, ja Herr Inspektor / Tak, tak, panie inspektorze*/.

Zrozpaczona Anita puka do drzwi Marii. Tony wymyka się przez okno i znajduje schronienie w piwnicy drugstorego Doca. Anita robi Marii wyrzuty, że pozwoliła Tony'emu zalecać się do siebie /*Ein Kerl wie der / Chłopak jak ten*/, ale odpowiedź Marii /*Lieb hab ich ihn / Kocham go*/ ukazuje siłę jej miłości. Na prośbę Marii Anita zgadza się ostrzec Tony'ego, że Chino poszukuje go, aby zemścić się za śmierć Bernarda. Anita idzie do drugstorego, tu jednak z powodu swej narodowości zostaje brutalnie wyszydzona przez chłopców z bandy Rakiet. Hysterycznie wykrzykuje zupełnie inną wiadomość dla Tony'ego, a mianowicie, że Chino z zemsty zastrzelił Marię.

Doc przekazuje wiadomość Tony'emu. Ten porzuca swą kryjówkę i jak ogłuszony pędzi ulicami, wzywa Chino, aby przybył i zabił również jego. Spotyka Marię, która już go szukała, lecz ich spotkanie jest krótkie: pojawia się Chino, pada strzał. Bernardo został pomszczony. Obie bandy — Rakiety i Rekiny, które w tej tragedii dzięki Marii zbliżyły się do siebie, wyłaniają się z cienia, podnoszą zwłoki Tony'ego i wynoszą je.

SEZON 1988/1989

Prapremiera — Nowy Jork 26.09.1957

Premiera w Heilbronn — 3.04.1988

Zdjęcia — Otto Zehnder

Opracowanie programu — Dział Literacki Teatru Wielkiego w Łodzi

Redakcja techniczna — Leszek Sochaczewski

Wydawca — Teatr Wielki w Łodzi

Nakład — 4000 egz.

Cena — 100 zł

OD zam. 112/89 n. 4000 D-5/252.

